

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **D. K.**, zastoupená Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. prosince 2020 č. j. OAM-701/ZA-ZA11-P15-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. dubna 2021 č. j. 16 Az 5/2021 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. et Bc. Filipu Schmidtovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně přijela do České republiky v roce 2019. V roce 2020 poprvé požádala o mezinárodní ochranu, jako důvod uváděla strach z toho, že jí manžel ublíží kvůli tomu, že za svou víru přijala křesťanství. Žalovaný jí mezinárodní ochranu neudělil. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně nijak dále nebránila.

[2] Dne 10. října 2020 podala žalobkyně opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Uvedla, že žádá ze stejných důvodů jako v předchozím řízení, nadále má obavu, že když se vrátí do Uzbekistánu, manžel jí ublíží. Navíc na začátku září 2020 telefonovala se svojí sestrou, která jí řekla, že se i její bratr staví proti změně její víry, a když se vrátí domů, nenechá ji tam bydlet. Žalobkyně ve vlasti nic nemá a neví, kde by žila.

[3] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný zastavil řízení o opakované žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu, neboť ji vyhodnotil jako nepřipustnou [§ 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu]. Žalobkyně totiž uvedla stejný důvod jako v první žádosti o mezinárodní ochranu a naopak neuvedla žádné nové skutečnosti, které by bylo potřeba opětovně hodnotit či které by měly vliv na rozhodnutí žalovaného. Nové tvrzení žalobkyně, že se proti její konverzi staví i její bratr, nedokládá žádné azylově relevantní pronásledování ani hrozbu vážné újmy, žalovaný je navíc vyhodnotil jako účelové.

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítala, že její bratr se opakovaně vyjádřil tak, že ji zabije, neboť zostudila rodinu, odešla od manžela a přijala křesťanství. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu rozsudkem označeným v návěti zamítl. Poukázal na to, že žalobkyně odůvodnila opakovanou žádost o mezinárodní ochranu téměř shodně jako svou první žádost. Obavami žalobkyně z násilného jednání ze strany jejího manžela v souvislosti s konverzí ke křesťanství se žalovaný zabýval již v rozhodnutí o první žádosti. Tvrzení o možné agresi ze strany bratra žalobkyně působí značně nedůvěryhodně, městský soud navíc vyjádřil pochybnost o tom, že žalobkyně o této skutečnosti nevěděla dříve. Žalobkyně totiž poté, co odešla od manžela, žila se svým otcem, bratrem a dalšími členy rodiny, jejímu bratru tudíž muselo být známo, že odešla od manžela a alespoň v minimální míře i to, co jí k tomu vedlo, naopak si lze stěží představit, že by se bratr žalobkyně o její konverzi dozvěděl až v době, kdy pobývala v České republice. Absence rodinného zázemí navíc není důvodem pro opětovné meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V krátkém časovém úseku mezi podáním první a opakované žádosti o mezinárodní ochranu nedošlo v Uzbekistánu k tak zásadním změnám, aby opodstatnily udělení mezinárodní ochrany. Městský soud proto přisvědčil žalovanému, že opakovaná žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu byla nepřijatelná.

[5] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. Je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť byla pronásledována z důvodu svého pohlaví a náboženství a hrozí jí vážná újma. V Uzbekistánu zažívala dlouhodobě a opakovaně domácí násilí ze strany manžela, který ji nutil, aby dodržovala islámská pravidla. Stěžovatelka je však křesťankou. Manžel jí vyhrožoval i smrtí. Dvakrát odešla ke své rodině, nicméně bratr ji zbil a vrátil k manželovi, protože odchodem od manžela poškodila čest celé rodiny. Policie stěžovatelku odbyla s tím, že se jedná jen o hádky mezi manželi.

[6] Prostřednictvím ustanoveného zástupce pak stěžovatelka doplnila, že její kasační stížnost je přijatelná s ohledem na nesprávné posouzení skutkových okolností ze strany žalovaného a městského soudu. Vedle hrozby ze strany manžela se stěžovatelka nově dozvěděla o nesouhlasu s její konverzí ke křesťanství též ze strany jejího bratra, který jí opakovaně vyhrožoval zabitím a prohlásil, že jí neposkytne bydlení. O této skutečnosti se stěžovatelka dozvěděla od své sestry až po podání první žádosti o mezinárodní ochranu (v září 2020). Argument městského soudu, že bratr stěžovatelky musel o jejím příklonu ke křesťanství vědět již dříve, je pouhou neopodstatněnou domněnkou. Stěžovatelce ze strany jejího bratra hrozí ublížení na zdraví či životě, navíc by si bez potřebného zázemí nedokázala zajistit důstojnou životní úroveň. Městský soud též nesprávně vyhodnotil zprávy o zemi původu stěžovatelky, které obsahují informace o velmi vysoké míře domácího násilí, kterému nejsou tamní státní orgány schopny zabránit. Žalovaný ani městský soud dále nevysvětlili svůj závěr, že v zemi původu stěžovatelky nedošlo k zásadní změně, v rozhodnutí žalovaného nejsou hodnoceny zprávy o zemi původu. Stěžovatelka odkázala na několik aktuálních zpráv, z nichž dovozuje, že je v Uzbekistánu vysoká míra domácího násilí a státní orgány nejsou schopny zajistit bezpečí obětí, což potvrzuje relevanci jejich obav.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, v němž se skutečnostmi, které stěžovatelka uvedla, zabýval se závěrem, že nejsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Městský soud tyto závěry aproboval.

[8] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovatelce na vědomí.

[9] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky

pokračování

(k výkladu tohoto pojmu pro řízení ve věcech mezinárodní ochrany viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] Posuzováním opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud již zabýval v řadě svých rozhodnutí. Takové žádosti se dostane věcného projednání pouze za předpokladu, že v ní cizinec tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany, a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. března 2012 č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, č. 2642/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 26. května 2020 č. j. 1 Azs 114/2020 - 44). Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně s ohledem na jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, tedy princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2009 č. j. 9 Azs 5/2009 - 65 a ze dne 5. listopadu 2008 č. j. 9 Azs 14/2008-57 nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. prosince 2019 č. j. 7 Azs 306/2019 - 67 a ze dne 9. září 2020 č. j. 8 Azs 339/2019 - 55).

[11] Nejvyšší správní soud rovněž konstatoval, že za nové skutečnosti, na základě kterých lze opakovanou žádost o mezinárodní ochranu věcně posoudit, je nutno považovat „nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by *prima facie* mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady“ (rozsudek ze dne 25. dubna 2018 č. j. 6 Azs 60/2018 - 43 nebo již citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[12] Rozsudek městského soudu je plně v souladu s citovanou judikaturou. Obavami žalobkyně z manžela se žalovaný řádně zabýval v rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu, které stěžovatelka nenapadla žalobou. V řízení o opakované žádosti je již znovu posoudit nelze. Dále nutno poznamenat, že stěžovatelka v opakované žádosti o mezinárodní ochranu neuváděla, že by jí bratr vyhrožoval násilím, tvrdila pouze, že ji nenechá bydlet ve svém domě. Tuto obavu posoudil žalovaný zcela správně jako azylově irelevantní. Městský soud se následně námitkou o hrozícím násilí ze strany bratra stěžovatelky řádně zabýval (ačkoliv nemusel s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. a judikaturu Nejvyššího správního soudu k podmínkám pro *ex nunc* přezkum rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany dle čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, srov. například rozsudek ze dne 26. listopadu 2015 č. j. 10 Azs 194/2015-32) a s ohledem na časový průběh událostí popsany samotnou stěžovatelkou v pohovoru k první žádosti o mezinárodní ochranu, jenž je součástí správního spisu, uzavřel, že pokud by šlo o skutečnou obavu, musela o ní stěžovatelka vědět dříve, neboť se svým bratrem před odjezdem z Uzbekistánu nějakou dobu žila ve společné domácnosti a je nepravděpodobné, že by si za tu dobu bratr nevšiml, že již nevyznává islám. Stěžovatelce nelze přisvědčit, že by šlo o neopodstatněnou domněnku, městský soud tento svůj závěr řádně zdůvodnil.

[13] K námitkám, jimiž stěžovatelka vyčítá městskému soudu a žalovanému nesprávnou práci s informacemi o zemi původu, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něhož musejí být informace o zemi původu v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné. Zastaralá je „taková zpráva,

kteřá obsahuje informace, které v dšsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let“ (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. srpna 2017 č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2020 č. j. 6 Azs 109/2019 - 74 a ze dne 9. února 2021 č. j. 6 Azs 390/2020 - 25). Žalovaný v tomto směru s ohledem na krátký časový úsek, který uplynul od rozhodnutí o první žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu, a na stabilní situaci v Uzbekistánu odkázal na hodnocení provedené v tomto prvním rozhodnutí, čemuž nelze při absenci konkrétní námitky o změně situace v zemi původu nic vytknout.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelčiny námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nezjistil, že by městský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť o samotné kasační stížnosti rozhodl přednostně, ještě před uplynutím lhůty pro rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku, který se tak stal bezpředmětným.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[17] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2021 č. j. 6 Azs 142/2021 - 22 ustanoven zástupcem advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci žalobkyně Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“) a v sepisu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý z těchto úkonů zástupci stěžovatelky náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu].

[18] Zástupce žalobkyně uplatnil nárok na zvýšení odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu na dvojnásobek s ohledem na to, že stěžovatelka nemluví česky a musel jí poskytnout právní služby v ruském jazyce. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že v tomto případě nešlo o právní službu mimořádně obtížnou ve smyslu citovaného ustanovení a není na místě přiznanou odměnu navýšit. Právní službu nelze považovat za mimořádně obtížnou jen proto, že je poskytována v cizím jazyce, zejména ne v jednom ze světových jazyků (v ruštině). Ustanovený zástupce netvrdil, že by mu komunikace v ruštině činila větší obtíže, a ze záznamů o jednání se žalobkyní nelze dovodit, že by s ní případ v tomto jazyce podrobněji rozebíral. Soudu je ostatně známo, že ustanovený zástupce se specializuje na zastupování cizinců mimo jiné i ve věcech mezinárodní ochrany.

[19] Zástupci žalobkyně dále náleží za každý úkon 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce žalobkyně doložil, že advokátní kancelář, ve které je společníkem, je plátkyní daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se mu proto navyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 8 228 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. srpna 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu